

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5825/2539

นาง สุณี งามศศิสกุลชัยโจทก์ นางสาว สุรัตน์ ทรงมนูโรจน์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 86, ป.พ.พ. มาตรา 113

ย่อ / หลักกฎหมาย

ช. บิดาโจทก์จำเลยเป็นคนต่างด้าวที่ไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทนการที่ช. ได้ที่ดินมาดังกล่าวแม้จะถือได้ว่าเป็นการได้มาโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา86แต่การได้ที่ดินมานั้นก็มีใช้ว่าจะไม่มีผลใดๆเสียเลยเพราะช. ยังมีสิทธิได้รับผลตามมาตรา94ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดหรืออธิบดีอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้จึงต้องถือว่าตราบใดที่หรืออธิบดียังไม่ได้จำหน่ายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวก็ยังเป็นของช. เมื่อช.ถึงแก่ความตายนั้นย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกซึ่งโจทก์ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรมของช. มีอำนาจฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกดังกล่าวจากจำเลยได้โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์จำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนายชงเล้งหรือช่งเล้ง แซ่หมี่หรือแซ่ลิ้ม กับนางบักสูงทรงพินิจจิต นายชงเล้ง ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 30 มกราคม2533 โดยมีได้ทำพินัยกรรม มีทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนดเลขที่176033 และ 176034 พร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวเลขที่ 146/139-140ที่ดินโฉนดเลขที่ 90957, 186552 และ 186553 ต่อมาได้ปลูกสร้างตึกแถวเลขที่ 25/229-230 ลงบนที่ดินดังกล่าว แต่เนื่องจากนายชงเล้งเป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยกับนายชชชัย ทรงมนูโรจน์ เป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทน ต่อมานายชชชัยโอนให้จำเลยมีชื่อเพียงผู้เดียว โจทก์มีสิทธิรับมรดกในทรัพย์สินมรดกดังกล่าวจำนวน1 ใน 7 ส่วน ภายหลังจากแบ่งให้นางบักสูงครึ่งหนึ่งแล้วคิดเป็นเงิน 428,571.43 บาท และทวงถามให้จำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกดังกล่าวแล้วแต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยแบ่งทรัพย์สินมรดกดังกล่าวภายหลังจากแบ่งให้นางบักสูงครึ่งหนึ่งแล้ว โดยแบ่งออกเป็น7 ส่วน ให้โจทก์ 1 ส่วน คิดเป็นเงิน 428,571.43 บาท หากไม่สามารถแบ่งได้ให้ประมุขระหว่างกันเอง และหากตกลงไม่ได้ให้นำทรัพย์สินมรดกดังกล่าวออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินแบ่งให้โจทก์ 1 ใน 7 ส่วนจำเลยให้การว่า ที่ดินทั้งห้าแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามฟ้องไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของบิดาโจทก์จำเลย ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยแบ่งที่ดินโฉนดเลขที่ 176030(ที่ถูกต้อง 176033) และ 176034 ตำบลสวนหลวง (พระโขนงฝั่งใต้)อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวเลขที่146/139-140 ที่ดินโฉนดเลขที่ 90957, 186552 และ 186553ตำบลสวนหลวง (บางจาก) อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวเลขที่ 25/229-230 ให้โจทก์ 1 ใน 14 ส่วนคิดเป็นเงิน 428,571.43 บาท หากไม่สามารถแบ่งได้ให้ประมุขระหว่างกันเอง และหากตกลงกันไม่ได้ให้นำทรัพย์สินมรดกดังกล่าวออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินแบ่งให้โจทก์ 1 ใน 14 ส่วน คำขออื่นให้ยกจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ตามคำฟ้องของโจทก์บรรยายว่าบิดาโจทก์เป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ จึงลงชื่อจำเลยกับนายชชชัย ทรงมนูโรจน์ เป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทน ต่อมานายชชชัยโอนให้จำเลย

มีชื่อเพียงผู้เดียวการกระทำของบิดาโจทก์เป็นการหลีกเลี่ยงประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 86 เป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย และเมื่อโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยจึงไม่เป็นสาระแก่คดีที่จะต้องวินิจฉัยพิพากษา กลับให้ยกฟ้องโจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าถ้าข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายชงเล้งบิดาของโจทก์ จำเลยเป็นคนต่างด้าวไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้จึงลงชื่อจำเลยกับนายซซชัยเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แทน ต่อมานายซซชัยโอนให้จำเลยมีชื่อเพียงผู้เดียวจริงตามคำฟ้องของโจทก์ การที่นายชงเล้งซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าวได้ที่ดินดังกล่าวแม้จะถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินมาโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 86 แต่การได้ที่ดินมานั้นก็มีใช้ว่าจะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะนายชงเล้งยังมีสิทธิได้รับผลตามมาตรา 94 ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด หรืออธิบดีอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ จึงต้องถือว่าตราบไต่ที่นายชงเล้งหรืออธิบดียังไม่ได้จำหน่ายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวก็ยังเป็นของนายชงเล้ง เมื่อนายชงเล้งถึงแก่ความตายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นย่อมเป็นทรัพย์มรดกของนางชงเล้ง ซึ่งโจทก์ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรมของนายชงเล้งมีอำนาจฟ้องขอแบ่งทรัพย์มรดกดังกล่าวจากจำเลยได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย และเนื่องจากศาลอุทธรณ์ยังไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในประเด็นข้ออื่น จึงสมควรย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและพิพากษาใหม่พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

องค์คณะ

พรชัย สมรรถเวช · สติติย์ ไพเราะ · สมคิด ไตรโสรัส

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5825/2539>